

سنگ آهن

و تحولات بازار جهانی

عبدالله عباسیان نیک

کشورهای جهان را نشان می دهد. همانطور که در نمودار نیز می توان دید با اینکه سایر مناطق جهان میزان تولید فولاد در سال ۲۰۱۰ را نسبت به اوج زمان تولید جهانی (سال ۲۰۰۸) کاهش داده اند اما در همین مدت (نیمه دوم سال ۲۰۰۹ تا مارس ۲۰۱۰) چین تولید فولاد را به طور چشمگیری افزایش داده است.

با نگاهی گذرا به مصرف فولاد در جهان و با بررسی های انجام گرفته می توان دریافت که طی ۱۰ سال آینده کشور های منطقه اروپا، امریکای شمالی و آسیا (به جز هند و چین) افزایش مصرف فولاد نخواهند داشت. این در حالی است که در منطقه آمریکای جنوبی و آفریقای مدیترانه ۱۰ سال حدود ۵۰ درصد افزایش مصرف فولاد وجود خواهد داشت. طی همین مدت هند و چین مصرف خود را بیش از دو برابر افزایش می دهند. به طوری که در پایان سال ۲۰۲۰ هند ۱۵۰ میلیون تن و چین ۹۰۰ میلیون تن فولاد مصرف خواهند نمود.

ناگهانی در بازار مواد اولیه صنایع فولاد نمی تواند به این شکل دوام داشته باشد و ممکن است در آینده ای نزدیک شاهد افت شدید قیمت های باشیم. در این مقوله سعی کرده ایم تا با نگاهی دقیق تر بازار جهانی سنگ آهن طی چند هفته اخیر را بررسی نموده و دورنمایی برای بازار این ماده معدنی ترسیم نماییم.

آمار تولید و مصرف سنگ آهن و فولاد

نگاهی به آمار جهانی فولاد نشان می دهد میزان تولید جهانی فولاد که در ابتدای سال ۲۰۰۹ و در اواسط بحران جهانی مالی با کاهش شدید مواجه گردیده بود، از نیمه دوم سال ۲۰۰۹ مجدداً روند صعودی به خود گرفت. میزان تولید فولاد در چین که از سال ۲۰۰۵ به طور جدی افزایش یافته بود مجدداً در نیمه دوم سال ۲۰۰۹ شدت یافت به طوری که در حال حاضر چین بیش از سایر نقاط جهان فولاد تولید می نماید. نمودار شماره ۱ میزان تولید جهانی فولاد (به میلیون تن) در دو منطقه چین و سایر

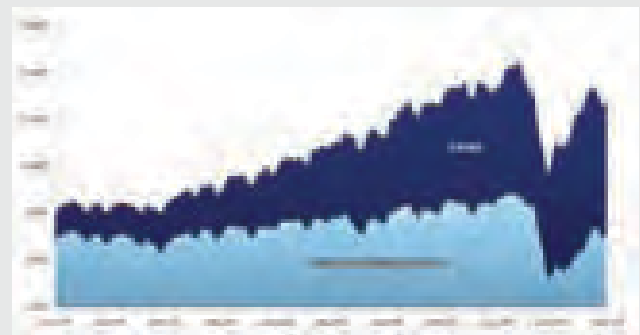
در اواخر سال ۸۸ و هم زمان با آغاز سال نو میلادی، دنیا با تغییر و تحولاتی شگرف در بازار مواد معدنی و فلزی مواجه شد. در این میان تغییرات ناگهانی قیمت در مواد اولیه صنایع فولاد، بیش از حد انتظار بوده و جدا از اینکه صنعتگران و معدنکاران را به شدت به تکاپو انداخته است، از سویی دیگر نگرانی هایی را برای آنها ایجاد نموده و باعث شده تا این گروه با احتیاط بیشتری نسبت به تصمیم گیری در معاملات جهانی از لحاظ قیمت و تناژ اقدام نمایند.

بدون شک این تغییرات مثبت بازار نشان از رونق دوباره صنایع در جهان صنعتی و نوید بحش پایان دوره بحران جهانی اقتصادی می باشد.

در این میان سهم چین در این تغییر و تحولات بازار بسیار چشمگیر است. به نحوی که سوداگران صنایع وابسته به فولاد، به طرز عجیبی اخبار و تحولات این صنعت در چین را پیگیری می نمایند. عده ای معتقدند این تغییرات

نمودار شماره ۲ تغییرات قیمت سنگ آهن ریز دانه ۶۳ در صدی استرالیا جهت صادرات به چین طی سالهای ۲۰۰۸ تا نیمه آوریل ۲۰۱۰

نمودار شماره ۱ میزان تولید جهانی فولاد از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰

دلار بر تن بوده است. بسیاری از تحلیلگران بر این عقیده اند که تا ماه سپتامبر سالجاری رکورد قیمت جهانی سنگ آهن شکسته شده و ممکن است تا مرز ۲۲۰ دلار بر تن نیز برسد. عامل اصلی این تغییرات قیمت، افزایش درخواست خرید سنگ آهن توسط فولاد کاران چین عنوان گردیده که در بخش قبلی این قضیه را بررسی نمودیم.

نمودار شماره ۲ تغییرات قیمت سنگ آهن ریز دانه ۶۳ درصدی استرالیا جهت صادرات به چین طی سالهای ۲۰۰۸ تا نیمه آپریل ۲۰۱۰ را نشان می دهد.

تغییرات قیمت جهانی سنگ آهن در هفتگی ماه مارس، باعث افزایش تمایل صادرات این ماده معدنی به چین

برای صادر کنندگان سنگ آهن هند گردید و گرچه این کشور بعد از استرالیا و برزیل سومین صادر کننده سنگ آهن به چین می باشد، اما این نگرانی را برای دولت مردان این کشور ایجاد نموده که با توجه به نیاز صنایع این کشور به سنگ آهن، ممکن است این امر باعث گردد تا صنایع

TINTO در سال ۲۰۰۹ بیش از ۷۰ درصد تولیدات خود را به چین صادر نموده است.

بازار جهانی سنگ آهن

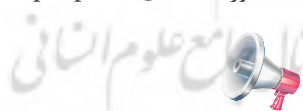
تغییرات قیمت سنگ آهن در بازارهای جهانی به شکلی است که قیمت سنگ آهن به صورت نقطه ای (spot price) در انتهای ماه

تغییرات سریع و پر شتاب بازار جهانی سنگ آهن، تولید کنندگان عمده این ماده معدنی را بر آن داشته تا معاملات خود را از قراردادهای مدت دار و future به سمت قراردادهای کوتاه مدت و spot سوق دهند. در حال حاضر شرکت BHP پیشنهاد فولاد سازان چین مبنی بر انعقاد قرارداد با قیمت ثابت را نپذیرفته و پیشنهاد قرارداد با قیمت متغیر را مطرح نموده است.

مارس سال جاری نسبت با آغازین روزهای این ماه بیش از ۵۰ دلار تفاوت قیمت دارد به نحوی که قیمت سنگ آهن ریز دانه ۶۳ درصدی استرالیا جهت صادرات به چین از مرز ۱۶۰ دلار بر تن نیز گذشت. این در حالی است که قیمت این ماده معدنی در ابتدای سالجاری حدود ۷۵

اما مهمترین نکته در آمار جهانی، میزان واردات سنگ آهن است. نگاهی به آمار و ارقام نشان می دهد که طی سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳ سهم ژاپن، کره جنوبی و تایوان از واردات سنگ آهن رقمی معادل ۴۳ درصد واردات کل جهان می باشد. در حالی که چین در این مدت تنها ۱۶ درصد از میزان واردات سنگ آهن در جهان را دارا بوده است. در سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ این آمار به ۴۲ درصد برای چین و ۲۹ درصد برای ژاپن، کره جنوبی و تایوان تغییر پیدا کرده است. جالب است که بدانیم طی آخرین آمار ارائه شده توسط شرکت RIO از قیمت فعلی برای واردات سنگ آهن توسط چین معادل ۶۹ درصد آمار کل صادرات جهانی و سایر کشور های آسیای جنوب شرقی تنها ۱۸

درصد می باشد و با توجه به اینکه پیش بینی می شود حدود ۱٫۲ میلیارد تن سنگ آهن طی سال ۲۰۱۰ در سطح جهانی صادر شود، این مطلب مبین این است که سهم چین از واردات سنگ آهن معادل بیش از ۸۰۰ میلیون تن طی سالجاری خواهد بود. ضمناً شرکت RIO

این پروژه ها را به جریان بیاندازند. پیش بینی می شود طی سال جاری سرمایه گذاری در بخش معدن برای اکثر شرکتهای تولید کننده این ماده معدنی، نسبت به سال گذشته و سالهای ماقبل افزایش چشمگیر داشته باشد. برخی این میزان افزایش را تا میزان دو برابر حدس زده اند.

نکات قابل تامل در افزایش قیمت سنگ آهن

برخی تحلیلگران معتقدند که این افزایش قیمت ناگهانی سنگ آهن می تواند با کاهش قیمت نیز مواجه گردد. تحلیل این گروه بر این اساس استوار است که گرچه علایم بسیار مناسبی از پایان بحران مالی جهانی به چشم می آید، اما به غیر از چین که به صورت ناگهانی شروع به خرید مواد اولیه نموده است، سایر کشورهای صنعتی تمایلی به خرید مواد اولیه (سنگ آهن، زغالسنگ و ...) از خود نشان نداده اند. بنابر این با یک تغییر کوچک در ساختار برنامه ریزی اقتصادی چین، به یکباره بازار این ماده معدنی به لرزه می افتد. ضمناً گروهی نیز معتقدند که گرچه افزایش قیمت سنگ آهن و واردات سنگ آهن توسط چین برای تولید کنندگان این ماده معدنی بسیار خوشایند می باشد، در مقابل

برای فولادکاران سایر مناطق دنیا یک زنگ خطر جدی تلقی می گردد. ممکن است چین سال آینده با تولید بی رویه فولاد و محصولات ثانویه مربوطه و عرضه آنها در بازارهای جهانی، بتواند بسیاری از شرکتهای معتبر فولادی و صنایع وابسته به آن در جهان را با بحران ورشکستگی همراه نماید. بسیاری از کشورهای صنعتی تولید کننده فولاد از همینک برنامه ریزی جهت افزایش تعرفه واردات فولاد را آغاز نموده اند.

وابسته به این شرکت ایجاد خواهد گردید. ضمناً شرکتهای POSCO و Nippon Steel که به نوعی بزرگترین تولید کنندگان آسیایی فولاد می باشند قصد دارند تا سرمایه گذاری هایی را در زمینه خرید معادن سنگ آهن انجام دهند.

محلی فولاد این کشور با کمبود مواد اولیه مواجه شوند. در حال حاضر دولت این کشور در حال تصویب قانونی جهت افزایش مالیات بر صادرات سنگ آهن می باشد. شرکت Vale بزرگترین تولید کننده سنگ

آهن برزیل پیشنهاد افزایش قیمت سنگ آهن به میزان دو برابر نسبت به سال گذشته را به وارد کنندگان سنگ آهن چین اعلام کرد. در مقابل اتحادیه فولادکاران چین عنوان نموده که واردات سنگ آهن به چین طی دو ماه ابتدای سال بیش از میزان نیاز صنایع این کشور بوده و به طور قطع میزان واردات سنگ آهن به چین طی ماههای آینده کاهش می یابد و بنا بر این باید منتظر کاهش قیمت طی ماههای جاری باشیم، گرچه بیشتر تحلیلگران معتقدند که این گفته صرفاً جهت ترغیب معدنکاران به کاهش قیمت بوده و حداقل تا پایان ماه نوامبر کاهش قیمت شدید در بازار ایجاد نمی گردد. افزایش شدید و ناگهانی قیمت سنگ آهن که در اثر تقاضای بی رویه صنایع فولاد

چین به وقوع پیوسته است، فولادگران جهان را به تکاپو انداخته است تا نسبت به سرمایه گذاری در بخش معدن و تامین مواد اولیه اقدام نمایند. شرکت ArcelorMittal که بزرگترین تولید کننده فولاد در جهان می باشد قصد دارد ۶۰۰ میلیون دلار طی سال جاری در بخش توسعه معادن سنگ آهن سرمایه گذاری نماید. این شرکت اعلام نموده که تا پایان سال ۲۰۱۴ حدود ۶۷ درصد توسعه در بخش معادن

پس از توافق اولیه شرکت VALE با فولاد کاران چین مبنی بر افزایش قیمت سنگ آهن به میزان حدود ۲ برابر برای سال جاری، تحولی دیگر در صنعت معدنکاری این ماده معدنی در حال به وقوع پیوستن می باشد. در حال حاضر پروژه های معدنی که با قیمت پایین سنگ آهن ارزش اقتصادی برای استخراج نداشته اند، برای بسیاری از معدنکاران بزرگ دنیا بسیار جذاب شده و آنها را وادار نموده تا سرمایه گذاری در